

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

INFORMATOR

PRZEWODNIK DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH
MIESZKAŃCÓW POWIATU SIERADZKIEGO

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W SIERADZU

Plac Wojewódzki 3

98-200 Sieradz

tel. 43 827-18-07

fax 43 822-43-77

INFORMATOR

PRZEWODNIK DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU SIERADZKIEGO

www.sieradz.pcpr.pl

www.pcprsieradz.pl

(nowa strona dostępna już w grudniu)

www.drogadosamodzielności.sieradz.pcpr.pl

Biuletyn opracowany w ramach Projektu „ Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim” ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Biuletyn dystrybuowany bezpłatnie

Spis treści

Wstęp.....	5
I. Słowniczek.....	6
II. Projekt systemowy „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”	8
III. Zadania powiatu sieradzkiego realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych	16
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	16
1.1.Dofinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusie rehabilitacyjnym	16
1.2.Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych	17
1.3.Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	18
1.4.Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	18
1.5.Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki	19
1.6. Dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika	20
1.7.Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	21
2. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych	25
3. Powiatowy Urząd Pracy.....	26
IV. Zadania gmin	29
1. Zasiłek stały	29
2. Zasiłek okresowy	29
3. Zasiłek celowy	30
4. Świadczenia opiekuńcze	31
4.1.Zasiłek pielęgnacyjny	31
4.2.Świadczenie pielęgnacyjne.....	31
4.3.Specjalny zasiłek opiekuńczy.....	33
5. Usługi opiekuńcze.....	35
6. Praca socjalna, poradnictwo i pomoc instytucjonalna	35
V. Uprawnienia osób niepełnosprawnych	36
1. Orzekanie o niepełnosprawności	36
2. Osoba niepełnosprawna w pracy	39
3. Karta parkingowa.....	40
3.1.Karta parkingowa dla placówek	42
3.2.Tryb wydawania karty parkingowej.....	42
3.3.Załączniki do wniosku.....	43

3.4.Sposób odbioru karty	44
4. Ulgi komunikacyjne.....	44
Zestawienie ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym w podróży środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego (PKP) i autobusowego (PKS).....	47
5. Podatki	49
6. Udział osób niepełnosprawnych w wyborach, osoby niepełnosprawne w postępowaniu sądowym	50
6.1.Prawa wyborcze	50
6.2.Uprawnienia w sądzie	52
VI. Placówki świadczące usługi dla osób niepełnosprawnych	53
1. Domy Pomocy Społecznej	53
2. Warsztaty Terapii Zajęciowej	53
3. Środowiskowy Dom Samopomocy	55
4. Formy wsparcia edukacyjnego	59
5. Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne.....	60
6. Organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi	60
VII. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.....	62

Wstęp

Szanowni mieszkańcy powiatu sieradzkiego.

Trzymacie Państwo ostatnią już edycję Informatora – przewodnika dla niepełnosprawnych mieszkańców powiatu sieradzkiego opracowanego przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu. Jego wydanie było możliwe dzięki środkom pozyskanym z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dzięki którym realizowany jest projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”.

Osoby niepełnosprawne nie zawsze mają dostęp do informacji, o przysługujących im uprawnieniach. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań, dzięki którym osoby te nie będą zostawały same ze swoimi problemami, dowiedzą się do kogo należy się zwrócić, aby uzyskać skuteczne wsparcie i pomoc. Tym celom służy niniejsze wydawnictwo.

Udostępniane opracowanie zawiera podstawowe informacje o tym, gdzie i w jakich formach na terenie naszego powiatu można uzyskać pomoc oraz wskazówki dotyczące sposobów rozwiązywania różnych życiowych problemów.

Mamy nadzieję, że dzięki tej publikacji oraz innym inicjatywom Powiatu skierowanym do niepełnosprawnych mieszkańców, w życiu Waszym i Waszych rodzin nie będzie występowało tyle trudności, a napotykanne bariery staną się mniej uciążliwe.

Zachęcamy zatem do uważnej lektury informatora, mając nadzieję, że stanie się on źródłem przydatnych sugestii i cennych porad.

**Dyrektor PCPR
w Sieradzu**

Krystyna Marcińczak

Starosta Sieradzki

Dariusz Olejnik

I. Słowniczek

DPS – dom pomocy społecznej.

Gmina – wspólnota samorządowa mieszkańców.

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego m.in. obsługa rolników w sprawach dotyczących ubezpieczenia społecznego rolników, opłacania składek, przyznawania i wypłaty świadczeń z tych ubezpieczeń (emerytalno – rentowych, wypadkowych, chorobowych, macierzyńskich), działalność prewencyjna dotycząca bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych, rehabilitacja lecznicza dla osób uprawnionych do świadczeń KRUS.

MON – Ministerstwo Obrony Narodowej.

MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Status niepełnosprawnego – Osoba niepełnosprawna (w sensie prawnym) to taka, której niepełnosprawność została potwierdzona stosownym orzeczeniem:

1. w przypadku **dzieci w wieku do lat 16** – orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym przez Powiatowy lub Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
2. w przypadku **osób w wieku powyżej 16 lat**:
 - orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności wydanym przez Powiatowy lub Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności lub
 - orzeczeniem o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wydanym przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS lub
 - orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydanym przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS lub
 - orzeczeniem wydanym przed 1 stycznia 1998 roku, o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów (I, II lub III grupa) lub
 - orzeczeniem o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydanym przez komisje lekarskie KRUS przed 1 stycznia 1998 r.

Niepełnosprawność może być również potwierdzona wyrokiem sądów rozpatrujących odwołania od decyzji ZUS i orzeczeń zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- całkowitej niezdolności do pracy i o niezdolności do samodzielnej egzystencji jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- niezdolności do samodzielnej egzystencji jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- całkowitej niezdolności do pracy traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- częściowej niezdolności do pracy traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenie o niepełnosprawności – dokument nadający osobie status niepełnosprawności, stanowi podstawę do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnieniu osób niepełnosprawnych oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych, które określają uprawnienia osób niepełnosprawnych.

OPS- Ośrodek Pomocy Społecznej; **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, **MOPS**- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, **MGOPS** – Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jednostka organizacyjna wykonująca zadania pomocy społecznej w powiecie.

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach PFRON realizowane są programy, które mają za zadanie likwidację barier utrudniających niepełnosprawnym osobom codzienne życie.

PUP – Powiatowy Urząd Pracy, jednostka organizacyjna realizująca zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Starosta – wybrany przez Radę Powiatu członek zarządu powiatu pełniący funkcję jego przewodniczącego. Organizuje pracę Zarządu Powiatu i Starostwa Powiatowego, kieruje bieżącymi sprawami powiatu oraz reprezentuje powiat na zewnątrz. Jest kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu oraz zwierzchnikiem powiatowych służb, inspekcji i straży. Wydaje decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Ustawa – akt prawny o charakterze powszechnie obowiązującym, uchwalany przez parlament.

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej.

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do zakresu działania ZUS należy w szczególności: stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wyptacanie tych świadczeń, orzekanie przez lekarzy orzeczników Zakładu oraz komisje lekarskie Zakładu dla potrzeb ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – jednostka wydająca orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w celach pozarentowych. Zespół orzeka na wniosek osoby zainteresowanej lub też na wniosek przedstawiciela ustawowego.

Przeciętne wynagrodzenie – oznacza to przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.).

Osoba zależna – osoba wymagająca ze względu na stan zdrowia lub wiek stałej opieki, połączonej więzami rodzinnymi lub powinowactwem z osobą sprawującą opiekę pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym.

II. Projekt systemowy „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu w roku 2008 rozpoczęło realizację projektu: „Droga do samodzielności - aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet VII. Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

W latach 2013-2014r. założono jako cel główny rozwój aktywnej integracji wśród 203 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu sieradzkiego i upowszechnianie pracy socjalnej.

Cele szczegółowe projektu:

- wzrost potencjału społeczno – zawodowego uczestników projektu przyczyniający się do powrotu na rynek pracy i życia społecznego,
- zwiększenie potencjału kadrowego PCPR,
- poprawa sytuacji materialno – bytowej poprzez wsparcie finansowe uczestników projektu,
- wzrost poziomu integracji uczestników projektu i ich otoczenia w wyniku realizacji działań o charakterze środowiskowym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu zakłada osiągnięcie wyznaczonych celów poprzez zorganizowanie dla uczestników: indywidualnych konsultacji z psychologiem, spotkań z doradcą zawodowym, edukacyjnym, doradztwa prawnego, grupowego treningu umiejętności i kompetencji społecznych, grupowego wyjazdowego obozu wspomagającego umiejętności i kompetencje społeczne, szkoleń zawodowych, warsztatów „Droga do piękna”, „Droga do zdrowia” i „Droga do twórczego działania”, pomocy w zagospodarowaniu w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, sfinansowania części kosztów nauki na poziomie wyższym dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, sfinansowania części kosztów turnusu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych, zespołu ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo (basen oraz Nordic Walking).

W ramach projektu zaplanowano także: przeprowadzenie imprezy integracyjnej „Rodzinna majówka”, konferencji „Droga do samodzielności”, konferencji podsumowującej połączonej ze spotkaniem wigilijnym, zorganizowanie wycieczek o charakterze edukacyjno - kulturalnym oraz wieczorów z kulturą.

Rezultatem uczestnictwa w projekcie będzie:

1. Zwiększenie kompetencji zawodowych.
2. Zmiana postaw uczestników oraz sposobu ich funkcjonowania i postrzegania w środowisku lokalnym.
3. Upowszechnienie informacji na temat udzielenia pomocy osobom niepełnosprawnym oraz specjalistycznego poradnictwa.
4. Ukształtowanie umiejętności komunikacji społecznej i dojrzałości emocjonalnej, zaradności życiowej, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych oraz aktywnego przezwyciężania problemów.
5. Wzmocnienie motywacji do utrzymania posiadanych zasobów jak i podniesienie kompetencji i umiejętności już posiadanych.
6. Nowe umiejętności i kompetencje społeczne zwiększą liczbę kontaktów poprzez zawarcie znajomości.
7. Zwiększenie motywacji do aktywnego poszukiwania pracy.
8. Umiejętność pracy w zespole.
9. Zbudowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
10. Wzrost zaangażowania w naukę.

Uczestnictwo w projekcie pozwoli jego beneficjentom na przełamanie wielu barier przejawiających się w szczególności w braku aktywności społecznej, zdrowotnej, zawodowej, wycofaniu się z życia społecznego, bierności zawodowej, a tym samym będzie zapobiegać wykluczeniu społecznemu. Udział beneficjentów w projekcie ma na celu maksymalne ich zaktywizowanie społeczne, zdrowotne jak i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia.

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

Z przykrością informujemy, że rok 2014 jest ostatnim rokiem realizacji projektu systemowego „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”.

Serdecznie dziękujemy przede wszystkim naszym Uczestnikom, bez których realizacja nie byłaby możliwa. Życzymy Wam, aby doświadczenia nabyte podczas trwania projektu zaowocowały zarówno w dalszej karierze zawodowej, jak również z w życiu osobistym. Mamy nadzieję, że nasze pozytywne doświadczenia wynikające z realizacji projektu zaowocują jeszcze w przyszłości być może realizacją kolejnych przedsięwzięć, dlatego z naszej strony będziemy starali się dokładać wszelkich starań, aby znaleźć pomysły i możliwości do dalszej pracy przy tego typu działaniach.

Szanowny Zespole Projektowy – dziękujemy za zaangażowanie, poświęcony czas i włożony wysiłek w pracę w projekcie. Wierzmy, że trud przyniósł satysfakcję i był kolejnym cennym doświadczeniem na drodze Waszej ścieżki zawodowej.

Nasze podziękowania kierujemy również do wszystkich współpracujących z nami firm i instytucji, w których odbywały się spotkania, za stworzenie wspianiałych warunków zarówno tych szkoleniowych jak i służących rehabilitacji, podnoszeniu motywacji oraz zaangażowania w pomoc naszym beneficjentom.

W latach 2008- 2014 w projekcie wzięły udział 552 osoby. Ponad 30 osób do końca 2012 r. po zakończeniu udziału podjęło zatrudnienie.

Przydatne adresy na temat Europejskiego Funduszu Społecznego:

www.drogadosamodzielnosci.sieradz.pcpr.pl

www.sieradz.pcpr.pl

www.efs.gov.pl

www.pokl.wup.lodz.pl

III. Zadania powiatu sieradzkiego realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plac Wojewódzki 3

98-200 Sieradz

tel. 43 827-18-07

fax 43 822-43-77

1.1. Dofinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusie rehabilitacyjnym

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) – art. 35a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230, poz. 1694).

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. przez: nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Rodzaje turnusów rehabilitacyjnych:

- usprawniająco – rekreacyjny,
- rekreacyjno - sportowy i sportowy,
- szkoleniowy,
- psychoterapeutyczny,
- rozwijający zainteresowania i uzdolnienia,
- nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością.

Turnus musi trwać co najmniej 14 dni.

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli:

- została skierowana na turnus rehabilitacyjny na wniosek lekarza,
- w roku realizacji zadania nie uzyskała na ten cel dofinansowania ze środków PFRON,
- turnus rehabilitacyjny odbywa się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez Wojewodę i jest prowadzony przez organizatora posiadającego wpis do rejestru organizatorów, lub poza takim ośrodkiem, w przypadku gdy turnus jest organizowany w formie niestacjonarnej albo gdy wynika to ze specjalistycznego charakteru turnusu,
- nie pełni funkcji członka kadry na tym turnusie ani nie jest opiekunem innego uczestnika tego turnusu,

- złożyła oświadczenie o wysokości dochodu (przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku) wraz z informacją o liczbie osób we wspólnym gospodarstwie domowym.

Aktualne informacje o ośrodkach i organizatorach turnusów rehabilitacyjnych, posiadających wpisy do rejestrów wojewody dostępne są pod adresem elektronicznym:

<https://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/dla-swadczeniobiorcow/turnusy>

Na tej stronie znajduje się centralna baza danych, utworzona z 16 wojewódzkich rejestrów ośrodków i 16 wojewódzkich rejestrów organizatorów. Zawiera ona aktualizowane przez wojewodów informacje o ośrodkach i organizatorach, posiadających wpis do odpowiedniego rejestru wojewody.

1.2. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) – art. 35 a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzaju zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

- Przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.
- Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.
- Poprzez likwidację barier w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej rozumie się m.in. zakup i montaż specjalistycznych urządzeń, aparatów i sygnalizatorów dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i mowy, ułatwiających samodzielne życie w społeczeństwie.
- Dofinansowanie zadań ze środków PFRON następuje na pisemny wniosek złożony odpowiednio do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych w każdym czasie.
- O dofinansowanie zadania, jeżeli jego realizacja ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.
- Wysokość dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych wynosi dla osób niepełnosprawnych do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

- Podstawę dofinansowania ze środków Funduszu stanowi umowa zawarta przez starostę z osobą niepełnosprawną.

1.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) – art. 35 a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzaju zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Zasady dofinansowania:

1. O dofinansowanie ze środków Funduszu w/w zadania, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne:
 - mające trudności w poruszaniu się,
 - są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.
2. Wnioski o dofinansowanie osoba niepełnosprawna może złożyć w każdym czasie.
3. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
4. Szczegółowy zakres finansowy zadania określa kosztorys inwestorski sporządzony w oparciu o zasady kosztorysowania obowiązujące w budownictwie.

1.4. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) – art. 35a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzaju zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się:

1. Osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli ich dochód nie przekracza odpowiednio kwoty:
 - 50% przeciętnego wynagrodzenia - na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 65 % przeciętnego wynagrodzenia - w przypadku osoby samotnej.

2. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi - do 60% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (np. aparaty słuchowe, buty ortopedyczne, wózki inwalidzkie, pieluchomajtki, balkoniki, protezy itd.) przyznawane na podstawie odrębnych przepisów, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli ich dochód nie przekracza odpowiednio kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia - na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia - w przypadku osoby samotnej.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany,
- do 150% sumy kwoty limitu, o którym mowa wyżej, wyznaczonego przez NFZ oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w każdym czasie, natomiast osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań.

Średni miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych, pomniejszony o obciążenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych, składkę z tytułu ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i chorobowego, określoną w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o kwotę alimentów świadczonych przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym na rzecz innych osób obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc, w którym składany jest wniosek.

1.5. Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 późn. zm.) – art. 35 a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzaju zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

O dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki mogą ubiegać się osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia.

Wnioski o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki należy składać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań.

Dofinansowanie zadania następuje na pisemny wniosek złożony do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla siedziby w przypadku osoby fizycznej.

Przez organizację kultury należy rozumieć działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1 ust.1 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej - Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.). Art. 2 tej ustawy mówi, że formami organizacyjnymi działalności kulturalnej są w szczególności: teatry, opery, operetki, filharmonie, orkiestry, kina, muzea, biblioteki, domy kultury, ogniska artystyczne, galerie sztuki oraz ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury. W zakres tego pojęcia, zgodnie z cytowaną ustawą wchodzi: widowiska, akcje oświatowe, rozrywkowe oraz imprezy artystyczne lub rozrywkowe.

Przez sport w rozumieniu ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r. poz. 715) należy rozumieć wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach.

Pojęcie turystyka zdefiniowane jest w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 196 z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 tej ustawy w zakres pojęcia wchodzi :

- impreza turystyczna - co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu,
- wycieczka - rodzaj imprezy turystycznej, której program obejmuje zmianę miejsca pobytu jej uczestników.

Turystyka to zorganizowane, zbiorowe lub indywidualne wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania, wędrowki po obcym terenie, mające cele krajoznawcze lub będące formą czynnego wypoczynku.

1.6. Dofinansowanie usługi tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 późn. zm.) – art. 35 a; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzaju zadań powiatu,

które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1190 z późn. zm.).

O dofinansowanie usług tłumacza języka migowego i tłumacza – przewodnika mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Dofinansowanie udziela się na wniosek osoby niepełnosprawnej lub jej przedstawiciela ustawowego. Każdy wniosek jest rozpatrywany w sposób indywidualny.

Na podstawie pozytywnie rozpatrzonego wniosku zawiera się umowę określającą kwotę dofinansowania (ilość godzin), termin i miejsca realizacji usługi.

Maksymalna wysokość dofinansowania może wynieść nie więcej niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

Tłumacza wskazuje osoba niepełnosprawna.

Wypłata dofinansowania następuje na podstawie oryginału faktury/rachunku wystawionej przez tłumacza języka migowego, zgodnie z zawartą wcześniej umową.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Wnioski przyjmowane są w ciągu całego roku.

Wniosek o dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika rozpatrywany jest niezwłocznie, nie dłużej jednak niż w terminie 7 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

1.7. Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu, którego celem głównym jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i edukacji, jest art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

Moduły programu:

- I. **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:
 1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - b) Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.
 2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - a) Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - b) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
 3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - a) Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- b) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - c) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - d) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.
4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
- II. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.
- III. Moduł III – szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

Adresaci programu:

- Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module I:
1. Obszar A:
 - a) Zadanie 1:
 - znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
 - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
 - dysfunkcja narządu ruchu.
 - b) Zadanie 2:
 - znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
 - wiek aktywności zawodowej,
 - dysfunkcja narządu ruchu.
 2. Obszar B:
 - znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
 - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
 - dysfunkcja obu kończyn górnych lub narządu wzroku.
 3. Obszar C:
 - a) Zadanie 1:
 - znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności,
 - wiek do lat 18 lub wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
 - dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym.
 - b) Zadanie 2:
 - znaczny stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności.
 - c) Zadanie 3 i 4:
 - stopień niepełnosprawności,
 - wiek aktywności zawodowej lub zatrudnienie,
 - potwierdzona opinią eksperta PFRON stabilność procesu chorobowego,
 - potwierdzone opinią eksperta PFRON rokowania uzyskania zdolności do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,
 4. Obszar D:
 - znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,

- aktywność zawodowa,
- pełnienie roli opiekuna prawnego dziecka.
- Warunki uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w programie w module II:
 - znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
 - nauka w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium lub przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.
- Warunki uczestnictwa osób zaangażowanych w proces rehabilitacji, w szkoleniach organizowanych w ramach Modułu III programu:
 - spełnianie warunków rekrutacji ustalanych dla każdego cyklu szkoleń,
 - skierowanie na szkolenie przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Maksymalna kwota dofinansowania ze środków PFRON w ramach modułu I programu wynosi, w przypadku:

1. Obszaru A:

- a) w Zadaniu nr 1 – 5.000 zł,
- b) w Zadaniu nr 2 – 2.100 zł, w tym:
 - dla kosztów kursu i egzaminów – 1.500 zł,
 - dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – 600 zł.

2. Obszaru B:

- a) w Zadaniu nr 1:
 - dla osoby niewidomej – 30.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 20.000 zł,
 - dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku – 10.000 zł,
 - dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych – 5.000 zł.
- b) w Zadaniu nr 2:
 - dla osoby głuchoniewidomej – 4.000 zł,
 - dla pozostałych adresatów obszaru – 2.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia.

3. Obszaru C:

- a) w Zadaniu nr 1 – 7.000 zł, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania maksymalnie do 20.000 zł w indywidualnych przypadkach, wyłącznie w przypadku, gdy:
 - zwiększenie tej kwoty umożliwi zakup wózka dopasowanego do indywidualnych potrzeb zdrowotnych osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem programu, oraz
 - celowość zwiększenia kwoty dofinansowania zostanie potwierdzona przez eksperta powołanego przez realizatora programu.
- b) w Zadaniu nr 2 – 2.000 zł,
- c) w Zadaniu nr 3 dla protezy na III poziomie jakości, po amputacji:
 - w zakresie ręki – 9.000 zł,

- przedramienia – 20.000 zł,
- ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym – 26.000 zł,
- na poziomie podudzia – 14.000 zł,
- na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – 20.000 zł,
- uda i wyluszczeniu w stawie biodrowym – 25.000 zł,

z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON,

- d) w Zadaniu nr 4 – do 30% kwot, o których mowa w lit. c,
- e) w Zadaniu nr 3 i nr 4 dla refundacji kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 200 zł.

4. Obszaru D – 200 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 2.400 zł w ciągu roku – tytułem kosztów opieki nad jedną osobą zależną.

W ramach modułu II maksymalna kwota dofinansowania kosztów dotyczących każdego półrocza 2014 roku wynosi:

- 1) dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego do 4.000 zł,
- 2) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia nie mniej niż 1.000 zł,
- 3) dla opłat za naukę (czesne) – równowartość czesnego w ramach jednej, aktualnie realizowanej formy kształcenia na poziomie wyższym (na jednym kierunku) – niezależnie od daty poniesienia kosztów przez wnioskodawcę z uwzględnieniem poniższego:
 - w przypadku, gdy wnioskodawca w module II pobiera naukę w ramach dwóch i więcej form kształcenia na poziomie wyższym (kierunków studiów), kwota dofinansowania opłaty za naukę (czesne) może być zwiększona o równowartość połowy kosztów czesnego na kolejnym/kolejnych kierunkach nauki,
 - decyzja o ponownym dofinansowaniu kosztów nauki w przypadku powtarzania przez wnioskodawcę semestru / półrocza / roku szkolnego lub akademickiego - należy do kompetencji realizatora programu,
 - wypłata dofinansowania w sytuacji powtarzania semestru / półrocza / roku szkolnego lub akademickiego przez wnioskodawcę jest dozwolona w ramach dopuszczalnej, łącznej liczby semestrów/ półroczy, o której mowa powyżej - z zastrzeżeniem, iż może to nastąpić jeden raz w ciągu trwania nauki w ramach danej formy kształcenia na poziomie wyższym, chyba, że kolejne powtarzanie semestru/półrocza/roku szkolnego lub akademickiego przez wnioskodawcę następuje z przyczyn od niego niezależnych (np. stan zdrowia).
 - przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich, przysługuje wyłącznie dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.
- 4) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia, który może być zwiększony – co najmniej o 200 zł, w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania.

Wnioskodawca może uzyskać pomoc łącznie maksymalnie w ramach 20 semestrów/półroczy różnych form kształcenia na poziomie wyższym – warunek ten dotyczy także wsparcia udzielonego w ramach programów PFRON:

- „STUDENT – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”,
- „STUDENT II – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”,

Wnioskodawcy, którzy uzyskali pomoc ze środków PFRON w ramach większej liczby semestrów/półroczy, mogą uzyskać pomoc w ramach programu do czasu ukończenia rozpoczętych do dnia 31 stycznia 2014 roku form kształcenia na poziomie wyższym, jeśli są one realizowane zgodnie z planem/programem studiów.

Udział własny wnioskodawcy jest wymagany w poniższych obszarach i zadaniach modułu I, wynosząc co najmniej:

- 1) 10% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru B: Zadanie nr 1 oraz Obszaru C: Zadania: nr 1, nr 3 i nr 4,
- 2) 15% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 1 oraz Obszaru D,
- 3) 25% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 2.

Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy nie mogą pochodzić ze środków PFRON, a także ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

Częstotliwość udzielania pomocy w ramach Modułu I:

1. Obszar A, Obszar B, Obszar C - Zadania 1 i 3 - pomoc może być udzielana co 3 lata, licząc od początku roku następującego po roku, w którym udzielono pomocy,
2. Obszar C - Zadania 2 i 4 - pomoc może być udzielana po zakończeniu okresu gwarancji.

Warunki wykluczające uczestnictwo w programie:

1. w modułach I i II - wymagalne zobowiązania wobec PFRON lub wobec realizatora programu,
2. w module II - przerwa w nauce.

Refundacja w ramach programu może dotyczyć kosztów poniesionych w okresie do 180-ciu dni przed złożeniem wniosku.

Zgodnie z Uchwałą nr 9/2014 podjętą przez Radę Nadzorczą PFRON w dniu 9 czerwca 2014 roku dotyczącą wprowadzenia zmian w zasadach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. W związku z wprowadzonymi przez Radę Nadzorczą PFRON informujemy, że terminy przyjmowania wniosków:

- w **module I został skrócony i obecnie upływa w dniu 30 sierpnia 2014r.**
- w **ramach modułu II nie ulegają zmianie.**

2. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Przy Staroście funkcjonuje Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, będąca organem opiniodawczo-doradczym. Do zakresu jej działania należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- 2) opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ocena realizacji programów;

- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowe rady składają się z 5 osób, powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Członków Powiatowej Rady powołuje i odwołuje starosta. Kadencja Rady trwa 4 lata.

3. Powiatowy Urząd Pracy

**Plac Wojewódzki 3
98-200 Sieradz
tel. 43 822-11-43**

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) – art. 35 a, pkt 1 lit b-c, pkt 6, pkt 9-9b, 9c w części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz pkt 10-13.

Zadania powiatu realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy:

Opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób.

Zlecenie zadań zgodnie z art. 36 w części dotyczącej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie.

Przyznawanie środków o których mowa w art. 12a tj. jednorazowych środków z Funduszu na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokość piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków na ten cel.

Realizowanie zadań o których mowa w art. 26, art. 26d i art. 26e.

Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej.

Współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów.

Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.

Współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy, która nie pozostaje w zatrudnieniu ma prawo skorzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.)

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego dorosłych,
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji,
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji,
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji,
- studiów podyplomowych.

W rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba niepełnosprawna bezrobotna to osoba, która:

- zarejestrowała się w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zameldowania stałego lub czasowego,
- nie uczy się w szkole – z wyjątkiem osoby uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych,
- jest gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy,
- ukończyła 18 rok życia,
- nie osiągnęła wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.),
- nie nabyła prawa do: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
- nie złożyła wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis:
 - zgłosiła do ewidencji działalności gospodarczej wnioski o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie minął, albo

- nie upłynął jeszcze okres do, określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej,
- nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek wpływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego,
- nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników.

Osoba niepełnosprawna spełniająca powyższe warunki, może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotną albo poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać na wniosek ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osoby niepełnosprawne (bezrobotnych lub poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy, a także pozostających w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, jeżeli niepełnosprawność tych osób powstała w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenie przepisów, w tym przepisów prawa pracy) może otrzymać, na wniosek, ze środków Funduszu zwrot kosztów:

- adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,
- zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt 1–1c.

Zwrot kosztów dotyczy wyłącznie dodatkowych kosztów pracodawcy wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków Funduszu zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy. Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu. Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

Szczegółowe informacje na temat warunków jakie trzeba spełnić ubiegając się o środki, jak i sposób ich przyznawania można uzyskać w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy.

IV. Zadania gmin

1. Zasiłek stały

Jest to świadczenie obowiązkowe przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom pełnoletnim całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności (umiarkowany i znaczny stopień niepełnosprawności), spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie,
- w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje.

Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub ubiegającą się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego.

Do dochodu osoby ubiegającej się i pobierającej zasiłek stały nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

2. Zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz

zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek okresowy ustala się :

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota tak ustalonego zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

Świadczenie to może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku (art. 41 ustawy o pomocy społecznej).

3. Zasiłek celowy

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego.

Zasiłek celowy związany z wystąpieniem zdarzenia losowego

Jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy związany z klęską żywiołową lub ekologiczną

Jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

Jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie

o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Nie podlega zwrotowi.

Świadczenia pod warunkiem zwrotu

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową (art. 41 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej).

4. Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia opiekuńcze przyznawane są na podstawie art. 16 - 17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.).

4.1. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do zasiłku pielęgnacyjnego uprawnione jest:

- 1) niepełnosprawne dziecko,
- 2) osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 3) osoba, która ukończyła 75 lat,
- 4) osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia legitymująca się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całonocne utrzymanie oraz uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, a także jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenia na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wniosek o zasiłek pielęgnacyjny składa się w urządzie gminy lub w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

4.2. Świadczenie pielęgnacyjne

Warunki nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego określa art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Poniżej przytaczamy jego aktualną treść:

Art. 17. 1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,

- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
- 1a. Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - 3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- 1b. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
 - 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.
2. – 2d. (uchylone).
3. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 1.300,00 zł miesięcznie (wyjaśnienie autorów informatora: od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. – świadczenie przysługuje w wysokości 800,00 zł miesięcznie, od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. - w wysokości 1.200,00 zł miesięcznie, 1300,00 zł miesięcznie dopiero od 1 stycznia 2016 r.).
- 3a. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia.
- 3b. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.
- 3c. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego ustalano w sposób określony w ust. 3b zaokrągla się do pełnych złotych w górę.
- 3d. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w terminie do dnia 15 listopada każdego roku.

4. Świadczenie pielęgnacyjne przysługujące za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.
5. Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:
 - 1) osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
 - 2) osoba wymagająca opieki:
 - a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
 - 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
 - 4) ⁽²⁷⁾ członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w [ustawie](#) z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
 - 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
 - 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

4.3. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub (uwaga – taki zapis obowiązywać będzie od 1 stycznia 2015 r. – wyjaśnienie autorów informatora)
- 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego **664 zł netto**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie **520 zł** miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
 - c) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Za dochód rodziny **osoby wymagającej opieki**, uważa się dochód następujących członków rodziny:

- 1) w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest małoletnia:
 - a) osoby wymagającej opieki,
 - b) rodziców osoby wymagającej opieki,
 - c) małżonka rodzica osoby wymagającej opieki,
 - d) osoby, z którą rodzic osoby wymagającej opieki wychowuje wspólne dziecko,
 - e) pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a–d, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia
– z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko, a także rodzica osoby wymagającej opieki zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz;

- 2) w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest pełnoletnia:
- osoby wymagającej opieki,
 - małżonka osoby wymagającej opieki,
 - osoby, z którą osoba wymagająca opieki wychowuje wspólne dziecko,
 - pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a–c, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia
– z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

5. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiekę higieniczną,
- zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określa rada gminy.

6. Praca socjalna, poradnictwo i pomoc instytucjonalna

Ośrodki Pomocy Społecznej oferują osobom i rodzinom pomoc w formie pomocy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego, pedagogicznego. Pracownicy socjalni udzielają również pomocy w załatwieniu spraw urzędowych oraz w utrzymaniu kontaktów z otoczeniem. W razie braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej pracownik ten czyni starania o umieszczenie jej w domu pomocy społecznej, tj. placówce pobytu stałego zapewniającej całodobową opiekę.

W ramach systemu pomocy społecznej funkcjonują też placówki zapewniające środowiskową opiekę pół stacjonarną. Są to ośrodki wsparcia, które zapewniają całodzienny pobyt, posiłki, podstawowe świadczenia opiekuńcze, rekreacyjno – kulturalne, edukacyjne, rehabilitacyjne.

Wykaz Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sieradzkiego

1.	MOPS Sieradz	ul. Polna 5, 98-200 Sieradz	Tel./Fax 43/ 651 14 02
2.	MGOPS Błaszki	Lubanów 27, 98-235 Błaszki	Tel./Fax 43/ 829-34-69
3.	MGOPS Warta	ul. Rynek im. Wł. St. Reymonta 1, 98-290 Warta	Tel./Fax 43/ 829-40-29
4.	MGOPS Złoczew	ul. Burzenińska 4, 98-270 Złoczew	Tel./Fax 43/ 820-24-56
5.	GOPS Brąszewice	ul. Starowiejska 1, 98-277 Brąszewice	Tel. 43/ 821-13-70 Fax.43/ 821-18-73
6.	GOPS Brzeźnio	ul. Wspólna 44, 98-275 Brzeźnio	Tel. 43/ 820-32-11 Fax. 43/ 820-36-71
7.	GOPS Burzenin	ul. Sieradzka 4, 98-260 Burzenin	Tel./Fax 43/ 821-43-66
8.	GOPS Goszczanów	ul. Kaliska 19, 98-215 Goszczanów	Tel. 43/ 829-82-41 Fax. 43/ 829-82-31
9.	GOPS Klonowa	ul. Ks. Józefa Dalaka 2, 98-273 Klonowa	Tel. 43/ 820-84-93 Fax. 43/ 820-84-76
10.	GOPS Sieradz	ul. Armii Krajowej 5, 98-200 Sieradz	Tel./Fax 43/ 827-60-27
11.	GOPS Wróblew	Wróblew 15, 98-285 Wróblew	Tel./Fax 43/ 828-66-16

V. Uprawnienia osób niepełnosprawnych

1. Orzekanie o niepełnosprawności

Prawa osób niepełnosprawnych gwarantowane są w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Zapewnia ona prawo do niedyskryminacji stanowiąc, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 pkt. 2.). Ustawa zasadnicza nakłada też na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej osobom niepełnosprawnym, (art. 68), a także obowiązek pomocy tym osobom w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej (art. 69).

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.).

Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności,
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy – na podstawie odrębnych przepisów lub
- 3) o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny,
- umiarkowany,
- lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej, wymagającą niezbędnej, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) definiuje się niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie, bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności osoby, nie wyklucza możliwości zatrudnienia jej u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadkach:

- 1) przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
- 2) zatrudnienia w formie telepracy.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Na podstawie art. 5 z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 4) częściowej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Orzeczenia lekarza orzecznika ZUS
Stopień znaczny	Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji
Stopień umiarkowany	Całkowita niezdolność do pracy
Stopień lekki	Częściowa niezdolność do pracy

Ponadto w przypadku osób, które przed dniem 1 stycznia 1998 r.:

- 1) zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów - są traktowane jako osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jeżeli przed tą datą orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów nie utraciło mocy; w odniesieniu do tych osób orzeczenie o zaliczeniu do:
 - a) I grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - b) II grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
 - c) III grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.
- 2) uzyskały orzeczenie o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym - uznaje się te osoby za niepełnosprawne, z tym że:
 - a) osoby, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, traktuje się jako zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności;
 - b) pozostałe osoby traktuje się jako zaliczone do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających od osiągnięcia, przy współudziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art.7).

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania zatrudnienia (służą temu: szkolnictwo zawodowe, poradnictwo i pośrednictwo pracy). Natomiast rehabilitacja społeczna służy temu, by osobom niepełnosprawnym umożliwić pełne uczestnictwo w życiu społecznym (art. 8 i 9).

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, wynikające z ustawy, realizują właściwe organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego. Określone zadania mogą być również zlecane organizacjom pozarządowym lub jednostkom samorządu terytorialnego.

Posiadanie orzeczenia wydanego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności pozwala korzystać z następujących form pomocy i uprawnień:

- z ulg i zwolnień np. podatkowych, komunikacyjnych, zwolnienie z opłat radiowo – telewizyjnych, na podstawie odrębnych przepisów,
- z rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- z pomocy społecznej,
- z usług socjalnych i opiekuńczych,
- z uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego,
- z uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych,
- z prawa do zamieszkiwania w osobnym pokoju.

Aby uzyskać stopień niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności należy złożyć odpowiedni wniosek. Instytucją odpowiedzialną jest:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

**Plac Wojewódzki 3
98-200 Sieradz
Tel. 43/ 822 03 69**

2. Osoba niepełnosprawna w pracy

Uprawnienia zatrudnionych osób niepełnosprawnych określają art. 14 – 20 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Osobie zatrudnionej, która w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej utraciła zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku, pracodawca jest obowiązany wydzielić lub zorganizować odpowiednie stanowisko pracy z podstawowym zapleczem socjalnym, nie później niż w okresie trzech miesięcy od daty zgłoszenia przez tą osobę gotowości przystąpienia do pracy. Zgłoszenie gotowości przystąpienia do pracy powinno nastąpić w ciągu miesiąca od dnia uznania za osobę niepełnosprawną. Obowiązek ten nie występuje jednak, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika z jego winy lub jego stanu nietrzeźwości – udowodnione przez pracodawcę .

Czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo. Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo.

Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych. Wymiar czasu pracy ustalony zgodnie z ust. 1 lub 2 obowiązuje od dnia następującego po przedstawieniu pracodawcy orzeczenia o niepełnosprawności. Stosowanie takich norm czasu pracy, nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości. Przedstawionych norm czasu pracy nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę (koszty badań ponosi pracodawca).

Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy. Nie narusza to przepisu art. 134 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).

Osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności. Urlop dodatkowy nie przysługuje osobie uprawnionej do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego na podstawie odrębnych przepisów (jednak jeżeli wymiar urlopu dodatkowego przysługującego na podstawie odrębnych przepisów jest niższy niż 10 dni roboczych, zamiast tego urlopu przysługuje urlop dodatkowy z tytułu niepełnosprawności).

Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:

- w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku (na turnus kierowana jest na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajduje);
- w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

Wynagrodzenie za czas zwolnień od pracy oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Łączny wymiar dodatkowego urlopu wypoczynkowego i zwolnienia od pracy nie może przekroczyć 21 dni roboczych w roku kalendarzowym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ograniczona jest możliwość kumulacji nieobecności w pracy z powodu korzystania z dodatkowego (10-dniowego) urlopu oraz zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym. Łączny wymiar urlopu dodatkowego i zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym nie może przekroczyć 21 dni roboczych w roku kalendarzowym.

3. Karta parkingowa

Od dnia 1 lipca 2014 r., na mocy przepisów ustawy z dnia 23 października 2013 r. *o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1446), **zmianie ulegają zasady wydawania kart parkingowych** dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Od w/w dnia **organem wydającym kartę parkingową staje się przewodniczący powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności** właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych lub siedzibę placówki.

Ważne: Od dnia 1 lipca 2014 r. **opłata za wydanie karty parkingowej wynosi 21 zł. Dopiero od dnia 4 stycznia 2016 r.** wraz z opłatą za kartę parkingową **będzie pobierana opłata ewidencyjna.**

Karty parkingowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność do dnia określonego jako data ważności karty, nie dłużej niż do dnia 30 listopada 2014 r.

Oznacza to, że co do zasady wszystkie karty parkingowe wydane najpóźniej w dniu 30 czerwca br., utracą z dniem 1 grudnia 2014 r. swoją ważność.

Uwaga: Jeżeli karta parkingowa została wydana przed dniem 1 lipca 2014 r. bezterminowo to utraci swoją ważność z dniem 1 grudnia 2014 r. Podobnie gdy została wydana na czas określony np. do dnia 31 grudnia 2014r. Jeżeli natomiast została wydana na czas określony np. do dnia 15 listopada 2014 r. to utraci swoją ważność z tą datą.

Od dnia 1 lipca 2014 r. karta parkingowa będzie wydawana wyłącznie:

- osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;

Ważne: Od dnia 1 lipca 2014 r. osoba niepełnosprawna zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności nie jest uprawniona do uzyskania karty parkingowej. Jeżeli jednak posiada kartę parkingową wydaną przed tą datą to jej karta **zachowuje ważność** do dnia określonego jako data ważności karty, nie dłużej niż **do dnia 30 listopada 2014 r.**

Osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskają kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień, zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej.

Ważne: Wskazanie do karty parkingowej w orzeczeniu o znacznym stopniu niepełnosprawności nie jest uzależnione od symbolu przyczyny niepełnosprawności ale wyłącznie od tego, że osoba niepełnosprawna ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Wyjątek: Ustawodawca przewidział odstępstwo od zasady, zgodnie z którą karta parkingowa od dnia 1 lipca 2014 r. przysługuje na podstawie orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności wydawanego także od 1 lipca 2014 r. Wyjątek dotyczy osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, które posiadają orzeczenia wydane przed 1 lipca 2014 r. wraz z symbolem przyczyny niepełnosprawności 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna). Osoby posiadające tego rodzaju orzeczenia uzyskają kartę parkingową bez konieczności ponownego orzekania się - na podstawie dotychczasowego orzeczenia, jeżeli zawiera ono wskazanie do karty parkingowej.

Osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskają kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień, zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej.

Ważne: Wskazanie do karty parkingowej w orzeczeniu o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności **jest uzależnione od symbolu przyczyny niepełnosprawności i tego, że osoba niepełnosprawna ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.**

Uwaga: Wskazanie do karty parkingowej będą mogły uzyskać wyłącznie osoby mające zarówno znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się jak i przyczynę niepełnosprawności oznaczoną symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

Osoby niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia od dnia 1 lipca 2014 r. uzyskają kartę parkingową na podstawie wydanego od dnia 1 lipca 2014 r. orzeczenia o niepełnosprawności zawierającego wskazanie w zakresie karty parkingowej.

Uwaga: W przypadku tych osób wskazanie do karty parkingowej nie jest uzależnione od

symbolu przyczyny niepełnosprawności ale wyłącznie od tego, że dziecko ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, co ustala się uwzględniając m.in. wiek dziecka. Jeżeli zatem to wiek dziecka w chwili orzekania powoduje, że ma ono trudności w poruszaniu się, nie uzyska ono wskazania do karty parkingowej.

Od dnia **1 lipca 2014 r. karta parkingowa wydawana jest wyłącznie na czas określony**. Karta parkingowa wydawana jest na okres ważności orzeczenia jednak **nie dłużej niż na okres 5 lat**.

Uwaga: Jeżeli orzeczenie uprawniające do karty parkingowej zostało wydane na czas nieokreślony (bezterminowo) albo na okres dłuższy niż 5 lat to i tak karta parkingowa zostanie wydana wyłącznie na okres 5 lat od dnia jej wydania. Jeżeli orzeczenie po dniu 1 lipca zostanie wydane na czas nieokreślony to karta parkingowa straci swoją ważność po 5 latach. Ale w tym przypadku aby uzyskać kolejną kartę wystarczy złożenie wniosku o jej wydanie, nie będzie potrzebne nowe orzeczenie.

Ważne: Od dnia 1 lipca 2014 r. kartę parkingową umieszcza się za przednią szybą pojazdu samochodowego, a jeśli pojazd nie posiada przedniej szyby - w widocznym miejscu w przedniej części pojazdu, w sposób eksponujący widoczne zabezpieczenia karty oraz umożliwiające odczytanie jej numeru i daty ważności.

3.1. Karta parkingowa dla placówek

Kartę parkingową wydaje się placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Kartę parkingową placówce wydaje się na okres 3 lat.

3.2. Tryb wydawania karty parkingowej

Kartę parkingową wydaje się na wniosek osoby niepełnosprawnej lub placówki.

Wniosek składa się do przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych lub siedzibę placówki.

Osoba niepełnosprawna składa wniosek osobiście z wyjątkiem:

- 1) osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, za którą wniosek składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów;
- 2) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską, za którą wniosek składa jeden z rodziców;
- 3) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską lub osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, za którą wniosek składa odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd.

Wniosek placówki składa osoba upoważniona do jej reprezentowania.

Uwaga: W przypadku złożenia wniosku przez osoby, które nie ukończyły 18 roku życia oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo, podpis składa odpowiednio jeden z rodziców, opiekun lub kurator.

W przypadku braku możliwości złożenia podpisu, przewodniczący zespołu zamieszcza we wniosku adnotację o braku możliwości złożenia podpisu przez wnioskodawcę.

We wniosku, w miejscu oznaczonym jako „wzór podpisu”, osoba niepełnosprawna składa wzór podpisu, z wyjątkiem:

- 1) osoby, która nie ukończyła 18. roku życia;
- 2) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub częściowo;
- 3) osoby, która nie ma możliwości złożenia podpisu.

W przypadku osoby która nie ukończyła 18 roku życia, osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub częściowo, a także osoby, która nie ma możliwości złożenia podpisu oraz wniosku placówki miejsce oznaczone we wniosku jako „wzór podpisu” pozostawia się niewypełnione.

Wniosek jest podpisywany przez wnioskodawcę i składany osobiście.

3.3. Załączniki do wniosku

Do wniosku osoby niepełnosprawnej dołącza się:

- 1) jedną fotografię o wymiarach 35 mm x 45 mm, odzwierciedlającą aktualny wizerunek osoby, której wniosek dotyczy, przedstawiającą tę osobę bez nakrycia głowy i okularów z ciemnymi szklami;
- 2) dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej;
- 3) dowód uiszczenia opłaty ewidencyjnej.

Uwaga: W przypadku złożenia wniosku przez osoby które nie ukończyły 18 roku życia oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie, składa się oświadczenie o posiadaniu prawa do sprawowania odpowiednio władzy rodzicielskiej, opieki lub kurateli.

Ważne: Osoba z wrodzonymi lub nabytymi wadami narządu wzroku może dołączyć do wniosku fotografię przedstawiającą ją w okularach z ciemnymi szklami, a osoba nosząca nakrycie głowy zgodnie z zasadami swojego wyznania – fotografię przedstawiającą osobę z nakryciem głowy, pod warunkiem, że fotografia taka jest zamieszczona w dokumencie potwierdzającym tożsamość tej osoby.

Uwaga: Składając wniosek przedstawia się do wglądu oryginał prawomocnego orzeczenia o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień wraz ze wskazaniem do karty parkingowej.

Do wniosku placówki dołącza się:

- 1) dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej;
- 2) dowód uiszczenia opłaty ewidencyjnej.

Składając wniosek wnioskodawca oświadcza o:

- 1) posiadaniu upoważnienia do reprezentowania placówki;
- 2) prowadzeniu przez placówkę działalności w zakresie opieki, rehabilitacji lub edukacji osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się i uprawnieniu do uzyskania karty parkingowej.

Ważne: Składając wniosek przedstawia się do wglądu dowód rejestracyjny pojazdu placówki.

Ważne: Przewodniczący zespołu ma w terminie 30 dni poinformować o dacie wydania karty a nie wydać kartę w tym terminie.

Przewodniczący zespołu, po uzupełnieniu blankietu karty parkingowej o informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej lub placówki, daty ważności karty parkingowej, jej numeru oraz nazwy organu wydającego tę kartę dokonuje zabezpieczenia tej karty poprzez naniesienie hologramu i laminowanie.

Ważne: Osoba niepełnosprawna odbiera kartę parkingową osobiście, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość albo przez ustanowionego pełnomocnika po okazaniu przez niego dokumentu potwierdzającego jego tożsamość oraz pisemnego pełnomocnictwa do odbioru karty.

3.4. Sposób odbioru karty

Kartę parkingową wydaną:

- 1) osobie, która nie ukończyła 18. roku życia, odbiera jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów,
- 2) osobie ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską, odbiera jeden z rodziców,
- 3) osobie ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską lub osobie ubezwłasnowolnionej częściowo, odbiera odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd
 - po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i oświadczeniu o prawie do sprawowania odpowiednio władzy rodzicielskiej, opieki lub kurateli.

Osoba odbierająca kartę parkingową potwierdza jej odbiór. W przypadku braku możliwości złożenia podpisu, przewodniczący zespołu zamieszcza we wniosku adnotację o braku możliwości złożenia podpisu.

Osoba upoważniona do reprezentowania placówki odbiera kartę parkingową osobiście po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i oświadczeniu o posiadaniu upoważnienia do reprezentowania placówki oraz potwierdza odbiór karty parkingowej. W przypadku braku możliwości złożenia podpisu, przewodniczący zespołu zamieszcza we wniosku adnotację o braku możliwości złożenia podpisu.

4. Ulgi komunikacyjne

Osoby niepełnosprawne, które korzystają z przejazdów środkami transportu PKS i PKP są uprawnione do pewnych ulg. Aby móc z nich skorzystać, należy mieć ze sobą dokumenty potwierdzające stopień niepełnosprawności. Od stopnia i rodzaju niepełnosprawności uzależniona jest wysokość zniżki.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 października 2002 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1495 z późn. zm.) określa rodzaje dokumentów uprawniających do korzystania przez osoby niepełnosprawne z określonych zniżek.

L.p.	Osoby uprawnione Wysokość ulgi	Rodzaj dokumentu
1.	Dzieci do lat 4 –100%	Dokument stwierdzający wiek dziecka.
2.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do ukończenia 24 roku życia oraz studenci dotknięci inwalidztwem lub niepełnosprawni do ukończenia 26 roku życia wyłącznie przy przejazdach z miejsca zamieszkania lub pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego i wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny i z powrotem - 78 %	<ol style="list-style-type: none"> 1. dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: <ol style="list-style-type: none"> a) legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego, b) legitymacja szkolna dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych, lub c) legitymacja szkolna albo studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych w pkt 2; 2. dla dzieci i młodzieży nieuczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: <ol style="list-style-type: none"> a) legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia, wystawiona przez uprawniony organ, b) legitymacja osoby niepełnosprawnej, wystawiona przez uprawniony organ, c) orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) albo wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji, d) orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji; 3. przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne, wraz z jednym z dokumentów wskazanym w pkt 1 i 2, wymagane jest zaświadczenie (zawiadomienie, skierowanie) określające odpowiednio: <ol style="list-style-type: none"> a) termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na turnusie rehabilitacyjnym; b) potwierdzenie stawienia się na badania, konsultację, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia terapeutyczne.
3.	Jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych – wyłącznie przy przejazdach w relacjach określonych w poz. 2 – 78%	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenty dziecka określone powyżej – jeśli przejazd jest odbywany z dzieckiem, • zaświadczenie wydane przez przedszkole, szkołę, szkołę wyższą, ośrodek lub placówkę o charakterze oświatowym albo placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub zaświadczenie wydane przez placówkę zdrowotną, udzielającą pomocy społecznej, organizującą turnusy rehabilitacyjne – jeżeli przejazd jest odbywany po dziecko lub po jego odwiezieniu.

<p>4.</p>	<p>Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji z wyjątkiem osób niewidomych – 49% lub 37 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I grupy inwalidów, • wypis z treści orzeczenia: wojskowej komisji lekarskiej, komisji lekarskiej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) albo Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidztwa, • orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji, • orzeczenie komisji lekarskiej ZUS, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji, • zaświadczenie ZUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji, • wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji, • wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji, • zaświadczenie KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji, • legitymacja emeryta-rencisty policyjnego wydana przez właściwy organ emerytalny podległy odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Ministrowi Sprawiedliwości albo Ministrowi Obrony Narodowej, z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność do samodzielnej egzystencji, • legitymacja emeryta-rencisty wojskowego wydana przez właściwy organ emerytalny podległy Ministrowi Obrony Narodowej, z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa, • legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ. <p>Dokumenty wskazane w pkt 1-9 okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym potwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej</p>
<p>5.</p>	<p>Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji – 37%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokumenty wymienione wyżej, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy albo inwalidztwo II grupy z powodu stanu narządu wzroku, <p>legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku lub oznaczona symbolem przyczyny niepełnosprawności – 04-O, wystawiona przez uprawniony organ. Legitymacja może być oznaczona symbolem przyczyny niepełnosprawności „04-O” albo literami „O”, „o”, „h”. Dokumenty bez zdjęcia okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym potwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej.</p>

6.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji. Opiekunem może być osoba pełnoletnia, a przewodnikiem osoby niewidomej – osoba, która ukończyła 13 lat, albo pies – przewodnik – 95 %	1) dla opiekuna lub przewodnika towarzyszącego w podróży osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji – jeden z dokumentów osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji, o których mowa w pkt. 4 tabelki, 2) dla przewodnika lub opiekuna towarzyszącego w podróży osobie niewidomej albo dla psa przewodnika – jeden z dokumentów osoby niewidomej, o których mowa w pkt. 5 tabelki.
7.	Cywilna niewidoma ofiara działań wojennych, uznana za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji -78%	Legitymacja cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych, z wpisem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, wystawiona przez organ rentowy.
8.	Cywilna niewidoma ofiara działań wojennych jeśli jest uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy – 37%	Legitymacja cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych, z wpisem o całkowitej niezdolności do pracy, wystawiona przez organ rentowy
9.	Osoby niewidome uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji*) – 93% lub 51% *)za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji należy również uważać osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym i inwalidę I grupy (jeżeli orzeczenie o zaliczeniu do tej grupy nie utraciło mocy)	1)jeden z dokumentów, o którym mowa w poz. 4 pkt 1-10, stwierdzający inwalidztwo I grupy albo 2) niezdolność do samodzielnej egzystencji, z powodu stanu narządu wzroku, albo 3)legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku, wystawione przez uprawniony organ. Legitymacja może być oznaczona symbolem przyczyny niepełnosprawności „04-O” albo literami „O”, „o”, „h”. Dokumenty bez zdjęcia okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem umożliwiającym potwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej.

Zestawienie ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym w podróży środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego (PKP) i autobusowego (PKS)

L.p.	Uprawnieni	Przejazdy PKP (2 klasa)	Przejazdy PKS	Uwagi
1.	Dzieci do lat 4	100% ulgi na pociągi osobowe, pociągi ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	100% ulgi na autobusy zwykłe i przyspieszone. Bilety jednorazowe.	W PKS pod, warunkiem nie korzystania przez dziecko z oddzielnego miejsca do siedzenia, a jeżeli korzysta to 78% ulgi.

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji. opiekun - 18 lat. przewodnik 13 lat lub pies przewodnik.	95 % ulgi na pociągi osobowe i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	95% ulgi na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne. Bilety jednorazowe.	
3.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne.	78% ulgi na pociągi osobowe, pospieszne i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	78% ulgi na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne.	Wyłącznie w ramach przejazdów celowych, których katalog zawiera ustawa np. dom-szkoła-dom
4.	Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej.	78% ulgi na pociągi osobowe, pospieszne i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	78% ulgi na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne. Bilety jednorazowe.	
5.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.	49% ulgi na pociągi osobowe. Bilety jednorazowe. 37 ulgi na pociągi pospieszne i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	49% ulgi na autobusy zwykłe. 37% ulgi na autobusy przyspieszone i pospieszne. Bilety jednorazowe.	
6.	Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.	37% ulgi na pociągi osobowe, pospieszne i ekspresowe, IC, EC. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	37% ulgi na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne. Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne.	
7.	Osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji.	93 % ulgi na pociągi osobowe. 51 % ulgi na pociągi pospieszne i ekspresowe, IC, EC.	93 % ulgi na autobusy zwykłe. 51 % ulgi na autobusy przyspieszone i pospieszne.	Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne.
8.	Cywilnie niewidome ofiary działań wojennych uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji.	78 % ulgi na pociągi osobowe i pospieszne.	78% ulgi na autobusy zwykłe, przyspieszone i pospieszne.	Na podstawie biletów jednorazowych.
9.	Emeryci i renciści oraz ich współmałżonkowie, na których pobierane są zasiłki rodzinne.	37 % ulgi na pociągi osobowe, pospieszne i ekspresowe.		Dwa przejazdy w ciągu roku.

5. Podatki

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.), ulgi w podatku dochodowym przysługują :

- 1) podatnikowi będącemu osobą niepełnosprawną lub
- 2) podatnikowi, na którego utrzymaniu pozostają takie osoby niepełnosprawne jak: współmałżonek, dzieci własne i przysposobione, dzieci obce przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, rodzice współmałżonka, rodzeństwo, ojczym, macocha, zięciowie i synowie - jeżeli w roku podatkowym dochody tych osób niepełnosprawnych nie przekraczają kwoty 9.120 zł. Jeśli więc osoba niepełnosprawna pozostająca na utrzymaniu podatnika osiąga dochody, należy dokonać wstępnego oszacowania jaki dochód w całym roku podatkowym może ona uzyskać. Rachunki muszą być bowiem wystawione na osobę, która będzie odliczała określone wydatki.

Podstawowym warunkiem odliczenia wydatków jest posiadanie przez osobę niepełnosprawną, której dotyczy wydatek:

- 1) orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub
- 2) decyzji przyznającej rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, rentę szkoleniową albo rentę socjalną.

Jednocześnie, gdy w przepisach regulujących poszczególne ulgi, mowa jest o osobach zaliczonych do I i II grupy inwalidztwa, należy przez to rozumieć osoby, w stosunku do których orzeczono odpowiednio:

- całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji albo znaczny stopień niepełnosprawności,
- całkowitą niezdolność do pracy albo umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Odliczenie ulg może być dokonane również w przypadku, gdy osoba, której dotyczy wydatek, posiada orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez właściwy organ na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących do dnia 31 sierpnia 1997 r.

Zgodnie z art. 26 ust. 7c ww. ustawy, warunkiem skorzystania z większości ulg rehabilitacyjnych jest posiadanie przez podatnika dokumentów stwierdzających poniesienie wydatków (faktury VAT lub rachunku). Nie dotyczy to wydatków na:

- 1) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne. Niektóre urzędy skarbowe żądają przedstawienia dokumentów poświadczających korzystanie z takich zabiegów,
- 2) optacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
- 3) utrzymanie przez osoby niewidome I lub II grupy inwalidztwa psa asystującego.

W każdym z tych trzech przypadków można odliczyć ustaloną co roku kwotę, bez potrzeby dokumentowania poniesionych wydatków.

Aby odliczyć pozostałe wydatki należy posiadać dokumenty stwierdzające ich poniesienie.

Według art. 26 ust. 7a ww. ustawy, są to wydatki na:

- 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,

- 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego,
- 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym,
- 6) odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne,
- 7) opiekę pielęgniarzką w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
- 8) opłacenie tłumacza języka migowego,
- 9) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia,
- 10) leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a ustaloną co roku kwotą, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo),
- 11) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:
 - osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego
 - osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa, oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu niż karetka transportu sanitarnego,
- 12) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:
 - na turnusie rehabilitacyjnym,
 - w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych,
 - koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia.

Wydatki na cele rehabilitacyjne podlegają odliczeniu od dochodu, a nie od kwoty podatku. Nie można odliczyć jednak tych wydatków na cele rehabilitacyjne, które zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. Jeśli wydatki były tylko częściowo finansowane z powyższych funduszy czy środków, odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną czy zwróconą z jakiegokolwiek innych środków. Można więc odliczyć tylko te wydatki, które podatnik pokrył z własnych dochodów.

6. Udział osób niepełnosprawnych w wyborach, osoby niepełnosprawne w postępowaniu sądowym

6.1. Prawa wyborcze

W Polsce osobom niepełnosprawnym przysługują takie same prawa i wolności jak innym obywatelom, w tym czynne prawo wyborcze po osiągnięciu 18 roku życia. Państwo

zobowiązane jest, zarówno Konstytucją, aktami prawnymi jak i międzynarodowymi aktami praw człowieka, do ułatwiania osobom niepełnosprawnym udziału w wyborach.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 62 ust. 1 zapewnia obywatelom polskim udział w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego.

Szczegółowe przepisy dotyczące kwestii udziału osób niepełnosprawnych w wyborach zawiera ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.). Kodeks wskazuje, że wyborca niepełnosprawny to wyborca o ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej, umysłowej lub w zakresie zmysłów, która utrudnia mu wzięcie udziału w wyborach. Istotne z punktu widzenia wyborców niepełnosprawnych zapisy znalazły się w art. 16, 37a-37c, 40a, 53-61j i w art. 183 kodeksu.

Wójt podaje, w formie obwieszczenia, do wiadomości wyborców najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów informację o lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Lokale obwodowych komisji wyborczych dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych zapewnia wójt, z tym że w każdej gminie co najmniej 1/3 lokali obwodowych komisji wyborczych powinna być dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych..

Wyborcom niepełnosprawnym wpisanym do rejestru wyborców w danej gminie przysługuje prawo do uzyskiwania szczegółowych informacji związanych z ich udziałem w wyborach, w szczególności o:

- 1) właściwym dla siebie okręgu wyborczym i obwodzie głosowania;
- 2) lokalach obwodowych komisji wyborczych znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania wyborcy niepełnosprawnego, w tym o lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych;
- 3) warunkach dopisania wyborcy niepełnosprawnego do spisu wyborców w obwodzie głosowania.

Wyborca niepełnosprawny może głosować przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a.

Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może w głosowaniu pomagać inna osoba, z wyłączeniem członków komisji wyborczych i mężów zaufania.

Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także wyborca, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 75 lat, **może udzielić pełnomocnictwa** do głosowania w jego imieniu w wyborach. Pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania, jeżeli przepisy szczególne dotyczące danych wyborów przewidują możliwość uzyskania takiego zaświadczenia. W kodeksie ustalono, że pełnomocnictwo do głosowania można przyjąć tylko od jednej osoby. Jednak wyjątkowo Pełnomocnictwo do głosowania można przyjąć od dwóch osób. Jest to dopuszczalne, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny, zstępny, małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika. Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład komisji obwodowej właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania, jak również kandydaci w danych wyborach. Czynności związane ze sporządzeniem aktu pełnomocnictwa do głosowania są zadaniem zleconym gminy i są wolne od opłat. Zasady głosowania przez

pełnomocnika szczegółowo regulują art. 54-61 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.).

Wyborca niepełnosprawny o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **może głosować korespondencyjnie**. Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez wyborcę niepełnosprawnego wójtowi do 21 dnia przed dniem wyborów. Wyborcę niepełnosprawnego, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, umieszcza się w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla obwodowej komisji wyborczej, wyznaczonej dla celów głosowania korespondencyjnego na terenie gminy, w której wyborca ma miejsce stałego zamieszkania. Wyborca niepełnosprawny, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjnego, otrzymuje z urzędu gminy pakiet wyborczy, nie później niż 7 dni przed dniem wyborów. Zasady głosowania korespondencyjnego szczegółowo regulują art. 61a-61j ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 z późn. zm.)

6.2. Uprawnienia w sądzie

Postępowanie przed organami wymiaru sprawiedliwości regulują w szczególności przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 z późn. zm.), którego przepisy przewidują m.in. iż strony i ich organy lub przedstawiciele ustawowi mogą działać przed sądem osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny, rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia. Kodeks stanowi również, że przesłuchanie osób dotkniętych chorobą lub kalectwem odbywa się w miejscu, gdzie przebywają, jeżeli nie mogą go opuścić. Osoby głuche i nieme składają przyrzeczenie przez podpisanie jego tekstu lub przy pomocy biegłego, także zeznania składają na piśmie lub przy pomocy biegłego.

Osoby niepełnosprawne mogą być reprezentowane przed sądem przez organizacje społeczne na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2000 r. w sprawie określenia wykazu organizacji społecznych uprawnionych do działania przed sądem w imieniu lub na rzecz obywateli.

Także przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakładają na jednostki pomocy społecznej obowiązek świadczenia osobom, rodzinom i społecznościom specjalistycznych usług, udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, organizowanie specjalistycznego poradnictwa w szczególności prawnego i psychologicznego, a także przewidują możliwość udzielania pomocy w załatwianiu spraw urzędowych. Na mocy tej ustawy, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy m.in. utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, które wykonuje również ww. zadania. Ponadto, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenie alimentacyjne oraz kierować wniośki o ustalenie stopnia niepełnosprawności lub niezdolności do pracy do organów określonych odrębnymi przepisami.

VI. Placówki świadczące usługi dla osób niepełnosprawnych

1. Domy Pomocy Społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i która nie może samodzielnie funkcjonować w dotychczasowym życiu codziennym, a której nie można zapewnić w tym względzie niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych przysługujące prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzieliło się na domy dla:

- 1) osób w podeszłym wieku,
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych,
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych,
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- 5) dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie.

W powiecie sieradzkim funkcjonują łącznie trzy domy pomocy społecznej i dwie filie.

L.p.	Dom Pomocy Społecznej	Adres	Liczba miejsc	Telefon
1.	- dla osób przewlekle psychicznie chorych	Biskupice 72 98-210 Sieradz 2	100	43/ 827 46 95
2.	- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Dominikańska 16 98-200 Sieradz	35	43/ 822 38 39
3.	- dla osób w podeszłym wieku	ul. Armii Krajowej 34 98-200 Sieradz	231	43/ 827 69 92
4.	- dla osób przewlekle psychicznie chorych	Filia DPS Sieradz ul. Wspólna 74 98-260 Burzenin	40	43/ 821 40 11
5.	- dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	Filia DPS Sieradz Różdżały 7 98-290 Warta	107	43/ 829 68 57

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz. 587)

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej, oraz turnusach rehabilitacyjnych.

Warsztat to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem warsztatów terapii zajęciowej jest m.in. rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, rozwijanie sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Kandydatów kwalifikuje się do uczestnictwa w WTZ zgodnie ze wskazaniami do terapii zajęciowej, zawartymi w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wydanym przez właściwy organ.

Warsztat jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć w warsztacie wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. W przypadku ustalenia krótszego niż 35 godzin tygodniowo wymiaru zajęć zmniejsza się proporcjonalnie wysokość dofinansowania.

Zajęcia w warsztacie są prowadzone zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, który jest przygotowany dla uczestnika warsztatu przez radę programową warsztatu.

Warsztat Terapii Zajęciowej działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sieradzu przy ulicy Polnej 18/20 funkcjonuje od 1996 r.

Jest placówką pobytu dziennego przeznaczoną dla 20 osób niepełnosprawnych z terenu miasta i powiatu sieradzkiego w wieku 17-50 lat.

Placówka prowadzi nabór na wolne miejsca, dlatego prosimy osoby zainteresowane, które w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności posiadają wskazanie do terapii zajęciowej i są zainteresowane własnym rozwojem, poprawą zaradności osobistej, sprawności

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

psychofizycznej, przystosowania i funkcjonowania społecznego oraz przygotowania do podjęcia zawodu o kontakt z naszą placówką.

Proponuje naszym podopiecznym bezpłatne zajęcia w 4 pracowniach:

- plastyczno- krawieckiej,
- komputerowej,
- gospodarstwa domowego i ogrodnictwa,
- umiejętności społecznych.

W warsztacie prowadzona jest również rehabilitacja w zakresie psychoterapii, muzykoterapii i fizjoterapii.

Placówka umożliwia dojazd na zajęcia.

Osoby niepełnosprawne zainteresowane wsparciem w dążeniu do autonomii i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym prosimy o kontakt pod nr tel. /43/ 8224817 lub osobiście Sieradz ul. Polna 18/20.

W powiecie sieradzkim funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej.

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Warsztat Terapii Zajęciowej
98-200 Sieradz, ul. Polna 18/20**

tel. 043/8224817, e-mail: wtzsieradz@o2.pl

3. Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy położony jest w miejscowości Rożdżały w gminie Warta. W malowniczym otoczeniu lasów, pól i łąk znajduje się zmodernizowany, w pełni spełniający warunki budynku przystosowanego dla osób niepełnosprawnych Ośrodek.

Jest placówką dziennego pobytu, przeznaczoną dla 30 uczestników, zapewniającą oparcie społeczne osobom:

- ✓ upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także lekkim - gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne;
- ✓ przewlekle psychicznie chorym;
- ✓ wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych;

Placówka prowadzi działania wspierająco – aktywizujące realizując cele i zadania poprzez:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym:
trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.

W ramach powyższych treningów uczestnicy nabywają bądź doskonalą umiejętności:

- samodzielnej toalety, załatwiania potrzeb fizjologicznych, dbałości o estetykę wyglądu,
- estetycznego przygotowania i spożywania posiłków, obsługi sprzętu AGD,
- samodzielnego prania, prasowania, składania ubrań, obsługi pralki, szycia,
- uczestnicząc w treningu technicznym uczą się napraw w drobnych usterkach domowych,
- poznają wartość pieniądza, uczą się racjonalnego planowania wydatków i gospodarowania własnym budżetem.

- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym:
 - ✓ nawiązywania kontaktów, podtrzymywania rozmowy, aktywnego słuchania,
 - ✓ asertywności,
 - ✓ odpowiedzialności,
 - ✓ współpracy,
 - ✓ kształtowania pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;

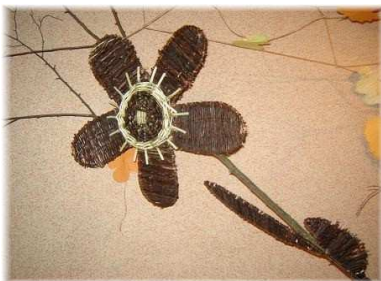

- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym:
 - uczestnicy nabywają bądź doskonalą umiejętność zagospodarowania czasu wolnego - rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, korzystają z wyjazdów do kina, teatru, filharmonii, zwiedzają muzea, zabytki, uczestniczą w zawodach sportowych, pokazach i występach artystycznych.
- Prowadzone są zajęcia z nauki obsługi komputera (posiadamy m.in. pracownię komputerową z dostępem do sieci Internet, z której uczestnicy korzystają bezpłatnie), jest możliwość korzystania z szerokiej gamy zajęć w ramach arteterapii, ergoterapii. Podopieczni uczestniczą w spotkaniach integracyjnych i zajęciach środowiskowych polegających na organizacji oraz uczestnictwie we wspólnych imprezach integracyjnych tj. – festynach, balach karnawałowych, ogniskach, grillach, wycieczkach turystyczno-krajoznawczych.

W domu dodatkowo można skorzystać z:

- poradnictwa psychologicznego;
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianiu i pilnowaniu terminów wizyt u lekarza, pomocy w zakupie leków, pomocy w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
- niezbędnej opieki;
- terapii ruchowej, w tym: zajęć sportowych, turystyki i rekreacji - spacer do pobliskiego lasu i aktywność w plenerze jest codziennym punktem zajęć;
- innych form postępowania przygotowujących do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy;

Dom zapewnia również:

- dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej,
- współpracę z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników,
- współpracę ze społecznością lokalną, placówkami kulturalno-oświatowymi, ośrodkami pomocy społecznej oraz powiatowym centrum pomocy rodzinie, powiatowym urzędem pracy, poradniami zdrowia psychicznego i szpitalem psychiatrycznym oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w celu zwiększenia skuteczności działań wspierająco – aktywizujących,
- wszelkie dążenia do poprawy jakości życia uczestników,
- utrzymywanie kontaktu z byłymi uczestnikami; podtrzymywanie więzi, efektów terapeutycznych oraz możliwości doraźnego wsparcia,
- pozyskiwanie funduszy pomocowych na potrzeby ponadstandardowych zadań.

Proponowane zajęcia mają charakter warsztatowy i mają na celu:

- poprawę funkcjonowania w zakresie ogólnej aktywności i zaradności związanej z poszukiwaniem pracy;
- poprawienie relacji i komunikacji z innymi, poznanie samego siebie i swoich możliwości;
- poprawę umiejętności pracy w zespole i indywidualnie;
- zwiększenie zaangażowania i aktywności w poszukiwaniu pracy;

Zaplanowane oddziaływanie, dzięki zastosowaniu powyższych rodzajów aktywności indywidualnej i grupowej, niewątpliwie przyczynia się u podopiecznych do: wzrostu akceptacji swojej choroby, polepszenia samopoczucia, wzrostu samodzielności, zmiany zachowania, rozwijania umiejętności, możliwości samorealizacji oraz samostanowienia, podniesienia samooceny, otwartości na kontakt z drugim

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

człowiekiem, usprawnienia bądź samodzielnego funkcjonowania w środowisku, co niewątpliwie bezpośrednio przekłada się na **podniesienie jakości życia**.

Szczegółowych informacji odnośnie funkcjonowania ŚDS w Rozdziałach udziela pracownik socjalny, kontakt telefoniczny **43 829 60 10**.

L.p.	Nazwa	Adres	Liczba miejsc	Telefon
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy	Rozdzały 7 98-290 Warta	30	43/ 829 60 10

4. Formy wsparcia edukacyjnego

L.p.	Nazwa	Adres	Telefon
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Janusza Korczaka	ul. Krakowskie Przedmieście 68 98-200 Sieradz	43/ 822-76-51 43/822-45-63
2.	Zespół Szkół Specjalnych	ul. 3-go Maja 29 98-290 Warta	43/ 829-46-15
3.	Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 8	ul. Szlachecka 11 98-200 Sieradz	43/ 822-37-19

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego im. Janusza Korczaka wchodzi :

- Szkoła Podstawowa nr 5,
- Gimnazjum nr 4,
- Rewalidacja,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3,
- Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy,
- Internat,
- Świetlica szkolna,
- Biblioteka,
- Przedszkole Specjalne.

W skład Zespołu Szkół Specjalnych w Warcie wchodzi :

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Konopnickiej,
- Gimnazjum Nr 2 im. Marii Konopnickiej,
- Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy.

5. Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne

L.p.	Nazwa	Adres	Telefon
1.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Warcie	ul. 3-go Maja 29 98-290 Warta	43/ 829-47-34
2.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sieradzu	Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz	43/ 822-42-70

6. Organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi

Organizacja pozarządowa (pełna nazwa)	Dokładny adres siedziby organizacji	Nr tel. fax, adres e-mail
STOWARZYSZENIE SPOŁECZNO – SPORTOWE „SPRAWNI RAZEM”	ul. Krakowskie Przedmieście 58 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-45-63; Tel. 43 822-76-51; fax: 43 822-00-87 e-mail: specsier@pro.onet.pl
STOWARZYSZENIE „DARY LOSU”	ul. Krakowskie Przedmieście 58 98-200 Sieradz Biuro: ul. Warneczyka 1 98-200 Sieradz	Tel. 509-685-180, Tel. 502-240-354 e-mail: maryla.wika@interia.pl
POLSKIE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW	ul. Kościuszki 5 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-90-24, Tel. 606 95 69 15

Projekt „Droga do samodzielności – aktywizacja społeczna i zawodowa osób w powiecie sieradzkim”

POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH	ul. Kościuszki 5 98-200 Sieradz	Tel. 0 533-800-301 e-mail: sieradz@pzg.lodz.pl
POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH	ul. Kościuszki 5/5 98-200 Sieradz	Tel. do oddziału w Łodzi 42/ 633-44-18, /42/632-74-51 dyżur w Sieradzkiej siedzibie Związku Śr. } 10.00-14.00 Czw }
ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW	ul. Kościuszki 5/12 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-39-04 Tel. 508-203-042 Dyżur w siedzibie organizacji Pn. } Śr. } w godzinach 10.00-13.00 Pt. }
SIERADZKI KLUB AMAZONKA	ul. Kościuszki 5 /21 98-200 Sieradz	Tel. 691-301-604 e-mail: amazonka.sieradz@wp.pl
POLSKIE TOWARZYSTWO STWARDNIENIA ROZSIANEGO	ul. Nenckiego 2 98-200 Sieradz Adres korespondencyjny ul. Sienkiewicza 2b/15 98-200 Sieradz	Tel. 43 827-10-21 wew. 218 Tel. 784-642-182
STOWARZYSZENIE WSPIERANIA ROZWOJU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH „AB OVO”	ul. Krakowskie Przedmieście 58 98-200 Sieradz	Tel. 606-192-376
POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ ZARZĄD OKRĘGOWY	Plac Wojewódzki 1 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-58-49 e-mail: pkpsieradz@op.pl
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ODDZIAŁ POWIATOWY	ul. Polna 26 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-42-46 e-mail: sieradztpd@wp.pl
STOWARZYSZENIE NA RZECZ DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „UŚMIECH DZIECKA”	ul. Szlachecka 11 98-200 Sieradz	Tel. 43 822-37-19 e-mail: szkola.podstawowa8@neostrada.pl
STOWARZYSZENIE POMOCY „WIARA”	ul. Burzeńska 8/10 98-270 Złoczew	Tel. 43 822-51-75
ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	Grójec 24 98-270 Złoczew	Tel. 43/ 822-51-75

VII. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Oddział Łódzki

O realizacji programów w danym roku kalendarzowym decyduje Zarząd PFRON w Warszawie. Podjęte Uchwały decydują do jakiej grupy osób niepełnosprawnych są skierowane wybrane programy, w jakim kształcie oraz jakie warunki muszą spełnić, aby mogły uczestniczyć w programie.

Do kompetencji Oddziału Funduszu należy: dofinansowanie zadań wynikających z samorządowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanie programów celowych zatwierdzanych przez Zarząd PFRON, służących rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej osób niepełnosprawnych.

Wszelkie informacje w zakresie realizacji programów można uzyskać w:

Oddziale Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

ul. Kilińskiego 169

90-353 Łódź

Tel. 42/ 677 12 31

Fax. 42/ 672 45 34

Infolinia: 800 533 335

www.pfron.org.pl

REALIZATOR PROJEKTU:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu
Sieradz, Plac Wojewódzki 3
tel. 43 827 18 07, fax 43 822 43 77
e-mail: pcpr.sieradz@gmail.com
www.drogadosamodzielnosci.sieradz.pcpr.pl